

Det här är Svenska Tandsköterskeförbundet

- STF är det enda förbundet som samlar alla Sveriges tandsköterskor, oavsett arbetsplats, arbetsuppgifter eller facklig tillhörighet.
- STF finns med när tandvårdsfrågor diskuteras, i branschen eller i samråd med myndigheterna.
- STF lyfter tandsköterskans status och därmed på sikt löner genom att ständigt finnas med som en påverkande part.
- STF arbetar med den nationellt likvärdiga tandvårdsutbildningen, så att alla tandsköterskor får en gedigen utbildning som banar väg för delegerat arbete och höjd lön.
- STF består av en moderorganisation, sektioner för olika yrkesinriktningar och ett antal lokala yrkesföreningar.

[Bli medlem i STF](#)

Ett medlemskap i STF ger en mängd medlemsförmåner, som exempelvis lägre pris på förbundets yrkeskonferens, förmånliga priser på försäkringar och tidningen Tandsköterskan direkt hem i brevlådan. Som medlem hjälper du till att stötta din yrkeskår och driva tandvården framåt i en riktning som gagnar hela teamet.

Fem utmärkta anledningar till medlemskap!

Både du som är tandsköterska eller studerar att bli tandsköterska är välkommen att bli medlem i Svenska Tandsköterskeförbundet.

Som medlem i Svenska Tandsköterskeförbundet får du många fördelar. Här listar vi fem utmärkta anledningar till varför du bör [bli medlem idag](#).

Var med och påverka ditt yrke

När det fattas beslut om tandvårdsyrket eller munhälsa i allmänhet på regional eller nationell nivå blir vårt Svenska Tandsköterskeförbundet som yrkesförbund alltid tillfrågad innan beslut fattas. Om du är medlem, så har du möjligheten att tycka till och påverka tandvården i Sverige.

Du får rabatt på kurser och utbildningar

Vi på förbundet anordnar regelbundet [kurser](#) och utbildningar. Som medlem får du rabatt på alla våra kurser.

Du får tidningen Tandsköterskan hem till dig

Läs om det senaste inom yrket i tidningen Tandsköterskan. Tidningen kommer ut 4 gånger per år.

Kostnadsfri hjälp från etiska nämnden

Se etiska nämndens regler under Förbundet/ etiska regler.

Påverka utbildningen för blivande tandsköterskor

Vi arbetar med MYH myndigheten för yrkeshögskolan och branschens utbildare för att hela tiden förbättra utbildningen och du som medlem ingår som en viktig del.

Om förbundet

Utbildningsfrågan

STF fortsätter arbetet med utbildningsfrågan även fast vi nu har en nationell tandsköterskeutbildning. Detta för att få en tydlig och väldefinierad yrkesroll som vi alla kan dra nytta av. Dessutom höjer vi yrkets status och tryggar återväxten. Förutom en god grundutbildning arbetar vi med vidareutbildningar inom de olika specialiteterna. Vi anordnar också kursverksamhet.

Etiska nämnden

I vårt yrke är etiska frågor viktiga. De människor vi möter i vårt dagliga arbete ska känna trygghet med vår profession. Etiska nämndens uppgift är att bevaka och ta till vara tandsköterskornas intressen och dokumentera ställningstaganden i etiska frågor. Etiska nämnden ger också råd och rekommendationer i enskilda ärenden – där behandlingen av ärendet är konfidentiellt. Nämnden består av tre professionella och en lekmanneledamot som väljs på STF:s representantskap (mandattid 2 år)

Tidningen tandsköterskan

Från 2014 får du 4 nummer av tidningen Tandsköterskan. Här finns samlad information om vad som händer lokalt och centralt. Tidningen belyser aktuella frågor, berättar om utbildningar och publicerar vetenskapliga artiklar och referat. Ett måste för alla som vill hålla sig á jour med vad som är på gång.

Utveckling och påverkan

Som medlem i Tandsköterskeförbundet får du regelbunden information om utveckling och förändringar inom ditt yrkesområde. Det kan handla om bevakning av nya material och metoder eller nyheter inom skydds- och säkerhetsfrågor. Eftersom vi är remissinstans i tandvårdsfrågor har vi stora möjligheter att påverka framtiden. Vi har regelbundna kontakter med t ex Socialstyrelsen och Utbildningsdepartementet för att lyfta fram våra frågor.

Lokala Aktiviteter

Över hela Sverige finns en lokalförening av Svenska Tandsköterskeförbundet nära dig! Här träffas vi för yrkesinformation, erfarenhetsutbyte, föreläsningar och utflykter – men framförallt möter du kollegor som brinner för sitt yrke.

STF samverkar med TmT – [Tandvård mot Tobak](#)

- Ett medlemskap i Svenska Tandsköterskeförbundet kostar endast 500 kr per år, eller 42 kr / månad.

Etiska regler

Regler antagna på förbundets representantskap den 25 mars 2012

Svenska Tandsköterskeförbundet, Vision och Unionen som förbund skall tillsammans ta tillvara medlemmarnas yrkesmässiga intressen.

Du ska kunna uppleva trygghet i Ditt arbete. Det förutsätter att Du känner till de regler och bestämmelser som råder på Din arbetsplats och har kunskap om vad ett felaktigt handlande kan få för följder.

Verksamhetens mål: Förebyggande av tandsjukdomar och bevarande av god tandhälsa förutsätter tandsköterskor som arbetar miljömedvetet och självständigt tar ansvar för sin yrkesverksamhet.

För att kunna påverka Ditt arbete måste Du känna ansvar för Din yrkesutövning. Den tandsköterska som får ansvar utan att själv kunna påverka sin egen arbetssituation upplever den som ohållbar och utför sina åliggande utan arbetsglädje och reellt ansvar.

Ett reellt medbestämmande i arbetet är en facklig grundfråga och är nödvändig för att Du ska kunna ta Ditt yrkesansvar.

Arbetsmiljölagen (AML) och medbestämmandelagen (MBL) är viktiga lagar, vilket gör att Du genom Dina fackliga företrädare kan påverka Din yrkesutövning. Samverkansavtalet behandlar frågor som arbetsmiljö, medbestämmande och verksamhet inom folktandvården. Din erfarenhet från Ditt yrkesområde är viktigt för det fackliga arbetet att förbättra de förutsättningar under vilket Ditt arbete ska utföras.

Dina anställningsförhållanden som arbetstagare regleras också enligt anställningsskyddslagen och gällande kollektivavtal. (lag 1998:5319) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdsområde, §8 om Tystnadsplikt.

STF vill informera Dig genom denna folder om de regler som rör Ditt yrkesansvar och om förbundets – fackets arbete med ansvarsfrågor.

Att ta ansvar innebär att Du ska känna till gällande regler och följa dem samt att de följs av Dina arbetskamrater och att arbetssituationen på Din arbetsplats är uppbyggd och fungerar så att Du kan ta Ditt ansvar. Tandsköterskan bör meddela överträdelse mot dessa regler till Svenska Tandsköterskeförbundet Etiska nämnden.

Kontakta oss om Du vill ha hjälp i något ärende.

Etisk nämnd 4 personer

3 professionella, 1 lekmanamedlem

Väljes på STF:s representantskap. Mandattid 2 år.

Etiska regler för tandsköterskor

Tandsköterskan omhändertar patienter och påtar sig ansvaret att skapa en god fysisk, psykisk och social atmosfär. Riktat uppmärksamheten på förebyggande av tandsjukdomar och bevarande av god tandhälsa genom undervisning och information. Tandsköterskan arbetar självständigt med patient, assisterar eller administrerar. Tandsköterskans arbete är grundat på individens behov.

1. Tandsköterskan ska hålla högsta möjliga kvalitet inom tandvården och i yrkesutövningen, genom att vara välutbildad och uppehålla sina teoretiska och praktiska kunskaper.
2. Tandsköterskan bedömer sin egen kompetens när det gäller att mottaga delegerade arbetsuppgifter.
3. Tandsköterskan ska genom sin tystnadsplikt behandla alla personliga upplysningar som konfidentiella.
4. Tandsköterskan är skyldig att utföra tandläkarens ordination med omdöme och lojalitet samt vägra ta del i oetiska åtgärder.
5. Tandsköterskan ska eftersträva ett gott samarbete med medarbetarna inom tandvården och med andra yrkesgrupper samt alltid uppträda så att yrkeskåren respekteras.
6. Tandsköterskan som arbetar inom tandvården ska endast mottaga lön och andra ersättningar i enlighet med gällande avtal.
7. Tandsköterskan ska arbeta medvetet för att miljöanpassa arbetsplatsen till nutida krav. Motivation; viktigt att alla tar sitt ansvar för miljön och försöker påverka t.ex inköp, avfallshantering, sopsortering och återvinning på arbetsplatsen och tänka miljömedvetet i alla situationer.
8. Tandsköterskan får i sin yrkesutövning inte låta sig påverkas av patientens nationalitet, religion, ras, hudfärg, politisk åskådning, kön eller samhällsställning.
9. Tandsköterskan skall alltid sträva efter att vara en god ambassadör för tandvården.

Etiska nämnden

Supplement till Etiska regler för tandsköterskor Svenska Tandsköterskeförbundets Representantskap beslöt i april 1986, oktober 1988, mars 2001 och mars 2012 ändringar och tillägg;

- att anta etiska regler för tandsköterskor att inrätta en särskild nämnd – Etiska nämnden för tandsköterskor.
- att verka för att de etiska frågorna fortlöpande diskuteras inom och utom organisationen och
- att uppdra till etiska nämnden att ta erforderliga initiativ till kontakt med organisationer och myndigheter inom verksamhetsområdet. De antagna reglerna ska därvid utgöra underlag för diskussion med dessa organ.
- att årligen revid [text saknas]

Dessa etiska regler syftar till att medvetandegöra tandsköterskan om de etiska frågor som är förenade med yrkesutövningen samt att garantera patienterna ett värdigt och sakkunnigt bemötande.

Det åligger medlem av STF att i sin yrkesutövning ständigt följa dessa regler samt att verka för att kollegor efterlever dem.

Flera yrkeskategorier har frivilligt antagit etiska regler eller riktlinjer. Historiskt grundas dessa på den etiska förhållning som uttalas i Genevedeklarationen som antogs av

världshälsoorganisationen 1949 som omfattar etiska regler för läkarkåren. Den lyder i översättning:

”Då jag nu bliver antagen såsom medlem av läkarkåren förpliktar jag mig högtidligen att viga mitt liv åt medmänsklighetens tjänst.

Jag skall skänka mina lärare den aktning och tacksamhet som tillkommer dem. Jag skall utlova mitt yrke med samvete och värdighet Mina patienters hälsa skall var min första plikt. Jag skall respektera de hemligheter som anförtros mig.

Jag skall med alla medel i min makt bibehålla läkaryrkesheder och traditioner. Mina kolleger skola vara mina bröder. Jag skall bibehålla den yttersta respekt för mänskligt liv från tiden för konceptionen, icke ens under hot skall jag använda mina medicinska kunskaper i strid mot humanitetens lagar. Jag giver dessa löften högtidligt, fritt och på min heder.”

	ANTOGS	OMARBETADES
Tandläkarnas regler	1943	2000
Läkarnas regler	1951	1968
Sjuksköterskorna regler	1953	1973
antogs på nytt utan revidering		1986
Tandsköterskornas regler	1986	2001
Riktlinjer för socialt arbete	1986	
Tandhygienisternas regler	1992	2000

Etiska nämndens sammansättning

Nämnden består av fyra ledamöter varav en ska vara lekmanaledamot – jurist. De tre professionella tandsköterskorna bör representera såväl privat som folktandvård samt specialisttandvård.

- att vara rådgivande och remissinstans till STF och dess samarbetsorgan samt bistå utredningen i frågor som rör nämndens verksamhetsområde.
- att ge råd och rekommendationer i enskilda ärenden avseende tandsköterskans yrkesutövning inom nämndens verksamhetsområde
 - Anmälan sker till STF:s förbundsexpedition som vidarebefordrar till nämnden för behandling
 - Ärendebehandling sker konfidentiellt om inte annat överenskommit med den enskild
 - Endast medlem i STF kan för enskilt ärende behandlas i nämnden
 - Om så erfordras och omständigheterna tillåter ska ansvarighetsfrågan hänskjutas till berörda ansvarighetsinstanser t ex hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd m m.

Svenska Tandsköterskeförbundet
Affärsgatan 6
862 31 Kvissleby

Telefon 060 56 06 12
exp@svetf.se
www.svetf.se

Svenska Tandsköterskeförbundets historia

STF:s historia

Svenska Tandsköterskeförbundet STF bildades den 27:e juni 1943. Syftet var att verka för bättre anställningsförhållanden och större utbildningsmöjligheter för tandsköterskor. Under förbundets första år var medlemsantalet omkring 500. Redan andra året ökade lokalavdelningarna från sex till tretton stycken, och 2006 var man uppe i närmare trettio. STF ville som centralorganisation vara en enad kraft i arbetet med att främja tandsköterskekårens fackliga, ekonomiska, sociala och intellektuella intressen. Innan STF fanns Föreningen Examinerade Tandsköterskor, vilken hade bildats 1935. Förbundet upprättade ett medlemsregister för att kunna utveckla en platsförmedling. Föreningen upplöstes 1945 och medlemmarna anslöt sig till STF. Vid 1945 års kongress anslöt sig STF till Tjänstemännens Centralorganisation TCO. Detta innebär att alla kommunalanställda tandsköterskor blev anslutna till Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund SKTF, numera Vision, medan de privatanställda blev medlemmar i Tjänstemannaförbundet HTF. På 1970-talet upphörde den obligatoriska anslutningen för tandsköterskor till något av dessa förbund. I december 1968 hade förbundet 4459 medlemmar. Av dessa var 2403 anslutna till den privata sektionen, 1392 till den kommunala, 46 till den militära, 55 till den statliga, 155 till elevsektionen och 408 var passiva medlemmar. 2015 samlar förbundet 1694 tandsköterskor.

Professionalisering

STF har länge arbetat för professionalisering av yrket. På 1940-1950-talen utarbetades riktlinjer för vilka sysslor som ingick, respektive inte ingick, i en tandsköterskas arbete. Det kunde gälla ämnesområden som städning, eller huruvida det var tandsköterskans uppgift att tillaga tandläkarens lunch. Tandsköterskorna hade en hel del att kämpa för och emot. De var en kvinnlig yrkeskår, medan de överordnade tandläkarna oftast var män. Det finns vittnesmål om tandläkare som vid anställningsintervjun haft åsikter angående både tandsköterskans frisyr och hennes sätt att röra sig. Men STF tog strid för sina medlemmar. I förbundets egen Tandsköterskeförbundets Tidskrift debatterade man med både tandläkare och andra berörda. Även andra åtgärder vidtogs för att höja yrkets status och för att tydliggöra yrkesrollen. Bland annat beslutade man gällande sköterskornas uniform vid förbundets konstituerande möte 1943, att man först efter fem års praktik skulle ha rätt att bära armbindel med förbundets emblem samt mössa med hakband. Livlig diskussion uppstod, men beslutet klubbades. Vid samma möte beslöts även att en sköterska vilken uppfyller kraven för att få bära dessa, ska tituleras "syster", och inte som tidigare: "fröken". STF har också ständigt kämpat för tandsköterskornas löner. Med en väl definierad yrkesroll väger argumenten för högre lön tyngre.

Arbetsmiljöfrågor

Arbetsmiljöfrågor var centrala. Till exempel tandsköterskornas arbetstider, som kunde vara långa. Det var inte ovanligt på 1950-talet att man arbetade från klockan 8.00 på morgonen till 20.00 på kvällen. Var man anställd vid en privat klinik

kunde det ofta bli övertid. Frågan om risken att bli förgiftad av kvicksilver lyftes också. Bland annat i en artikel i Svenska Tandsköterskeförbundets Tidskrift 1949. Där konstateras att luften vid tandläkarkliniker kan innehålla kvicksilvergasm, samt att kvicksilver kan tränga in i huden vid knådning av amalgam i handen. Tandsköterskorna uppmanades att vara försiktiga. För laboratorieändamål hade man förr gasbrännare. I "Handbok för tandsköterskor" från 1958, vilken man kunde köpa genom förbundet, ges ingående instruktioner för hur sköterskorna skulle hantera dessa. Dels för att undvika att bli förgiftade av gasverksgasen, men även för att undvika explosion och brand, vilket också gällde gasol. Varningarna var berättigade. Det var inte ovanligt med olyckor relaterade till gasbrännare vid tandläkarklinikerna.

Utbildning

STF har sedan starten arbetat med tandsköterskornas utbildningsmöjligheter. På 1940-talet kunde man antingen gå privat utbildning, eller statlig utbildning vid Eastmaninstitutet, alternativt vid Tandläkarinstitutet. STF ansåg att de privata utbildningarnas kvalitet varierade avsevärt, och att undervisningen vid flera av dem inte motsvarade de krav som borde ställas. Det var lönsamt att bedriva utbildning eftersom man kunde ta ut höga kursavgifter. STF tog avstånd från dessa utbildningar och yrkade på en sanering inom området. De ville ha en ökad statlig utbildning samt återkommande statlig inspektion av de privata företagen. De ville även förbättra den statliga utbildningen, då den praktiska delen inte uppfyllde de krav som STF ansåg rimliga. STF har fortsatt att arbeta med utbildningsfrågan. På 1970-talet lämnade förbundet in synpunkter till Stockholms läns landsting angående läroplanen för gymnasieskolans tvååriga tandsköterskeprogram. På 1990-talet diskuterade man utbildningar tillsammans med Tandläkarförbundets representanter. Vidareutbildning för redan yrkesverksamma tandsköterskor har allt sedan starten också varit en viktig fråga. Behörighetskrav för arbete inom Folkvandvården har funnits sedan 1948. På 1970-talet ökade efterfrågan på examinerade sjuksköterskor även inom den privata sektorn. 1976 skrev STF till Socialstyrelsen och propagerade för en kompletterande vuxenutbildning för dessa. STF ansåg det mycket angeläget att inget fick sänka kunskapsstandarden bland tandsköterskorna, utan att den i stället på detta sätt skulle höjas för alla. Sedan december 2014 har stadgats nya föreskrifter för tandsköterskeutbildningar inom yrkeshögskolan. Det är STF som arbetat fram föreskrifterna, som anger vilka kunskaper en student ska ha tillägnat sig efter avslutad utbildning samt vilka kurser som ska ingå i utbildningen.

Semesterhemmet Gottskär

STF hade i sin ägo från 1959 en fastighet vid namn Gottskär söder om Göteborg, där rum hyrdes ut under sommaren till tandsköterskor i hela landet. Det gick inte att boka hur som helst, utan meningen var att så många tandsköterskor som möjligt någon gång skulle få besöka Gottskär. Där fanns både porslin och babysängar. Initiativet till ett semesterhem togs av några tandsköterskor i Göteborg i början av 1950-talet, som på olika sätt samlade in pengar till en semesterhemsfond. 1953 skänktes behållningen till förbundet, vilket anordnade två rikslotterier med vinster bestående av bland annat handarbeten som tillverkats av tandsköterskor ute i landet. Fondens behållning ökade så pass mycket att det blev möjligt att köpa Gottskär. Förbundet hade kvar fastigheten ända fram till 1984.

Av: Natalia Sjögren

Källor

"Var så god och sköj", Ulla Stoltz-Olsson och Harriet Treby, 1981

"Handbok för sjuksköterskor", Sigfrid Redhe, 1958

Protokoll 1943-1953

Verksamhetsberättelser 1980-1985

Svenska Tandsköterskeförbundets Tidskrift 1946-1953

Handlingar rörande STF:s semesterhem Gottskär 1953-1984

Marie Udén STF 2015-03-24

STF: hemsida 2015-03-24

Skapad 2015-01-30. Ändrad 2015-04-09.

Dessa sidor är publicerade av [TAM-Arkiv](#) i syfte att tillgängliggöra de arkiv vi förvaltar för våra [medlemmar](#) och relaterade arkivdeponenter inom [tjänstemanna-](#) och [akademikergrupperna](#) och att bilda kunskap om deras historia och samhällsbetydelse. <http://www.tam-arkiv.se/area/stf>